

הַלְבוּת שֵׁפֶת סִימָן שְׁמָה

ביאורים ומוספים

[משנב ס"ק לב]

אָבֵל יוֹתֵר מִתְּשֻׁעָה לֹא הָיוּ לְשׁוֹת־הַרְבֵּים³⁰.

34 ואף שתחת הכלי המקום מקורה, ורשות הרבים שהיא מקורה דינה ככרמלית [כמבואר בשו"ע לעיל סי'ז], יש לומר שקירוי שהוא פחות מד' טפחים אינו מפיקע שם רשות הרבים [כמבואר לקמן סי' שמו ס"ק כז], ואם כן מדובר שרוחב הכלי הוא ד' על ד' טפחים בדיוק, ועובי העמוד ממעט את המקום המקורה. [וראה מה שכתבנו להלן (ס"ק נו), שיש הסוברים שקירוי ארעי אינו מבטל שם רשות הרבים מתחתיו, ולדבריהם אין צריך לומר שרוחב הכלי הוא ד' על ד' טפחים בדיוק. ויש לעיין לדעת החו"א שהבאנו שם]. ודעת הראב"ד (על הרמב"ם פ"ד מהל' שבת ה"ז), שאם חלק מרשות הרבים מקורה ובני רשות הרבים בוקעים שם, הריהו נחשב לרשות הרבים, כיון שבטל הוא לרשות הרבים שלפניו ושלאחוריו.

[שעה"צ ס"ק לו]

וְהַרְשָׁא³¹.

[משנב שם]

מְקַל מְקוֹם הַקְּלִי הוּא לְשׁוֹת־הַרְבֵּים³⁵.

35 ואם תחתית הכלי אינה שלימה והעמוד שבה מרובה, הסתפק החו"א (או"ח סי' סח ס"ק יד) האם הכלי נחשב רשות היחיד. וכן באופן שדפנות הכלי אינן מחוברות אל הכלי אלא יש חלל ביניהן בתחתית הכלי. וסיים שם, שאם חסר בתחתית הכלי פחות מג' טפחים ודאי שנחשב כסתום, מדין לבדו. [ויש להעיר שבסי' סב ס"ק יב גבי בור וחוליתו כתב החו"א בשם הירושלמי וכן נקט להלכה, שעומד מרובה מועיל להשלים שיעור קרקע, אולם בסי' צו ס"ק יג הנדון הוא בכלי שמונח באויר, ובוה הסתפק החו"א האם מועיל עומד מרובה להשלים הקרקע].

[משנב ס"ק מו]

דְּלִמְטָה מְשַׁלְּשָׁה, אֶפְלוּ הֵם רְחִיבִים אֲרָבָעָה עַל אֲרָבָעָה נְחָשְׁבִים קְרָקַע לְשׁוֹת־הַרְבֵּים³⁶.

36 וצורת החור המדובר כאן, ביאר החו"א (או"ח סי' צו ס"ק יג) שהכותל הוא רחב מלמטה ומעל החלק הרחב יש שקע בכותל, ושקע זה אין לו מחיצות מן הצדדים אלא הוא מהלך לאורך כל הכותל [וכתב שצ"ע על הפוסקים שסתמו בוה]. וביאר, שאם היו לו מחיצות מן הצדדים היה שקע זה רה"י מן התורה וכרמלית מדרבנן [ובהערות לשונה הלכות לסל"ח כתב שאם השקע אינו גבוה י' לא יתכן שיהיה רה"י]. עוד יש להעיר על דברי הגר"א שהובא בביה"ל (סי' שמו סי"ג ד"ה הדין) שכתב שאסקופה הפתוחה לרה"י ואינה רחבה ד' טפחים דינה כמקום פטור, כיון שמוקפת מחיצות ואף על פי שקרקעה שוה לרה"י. וקשה שכאן מבואר גבי חורי רה"י שבאופן שמתחילים בתוך ג'ט הסמוכין לקרקע דינם כרה"י. אולם לדברי החו"א אתי שפיר, כיון שכאן מדובר בחורים שאין להם מחיצות מן הצדדים, וראה בחו"א (שם) שציין לדברי הגר"א הללו.

30 ואדם העומד ברשות הרבים וגבוה י' טפחים או יותר, הביאו המשגיב לקמן (סי' שמו ס"ק ח) והחו"א (או"ח סי' סב ס"ק יט) שנחלקו הראשונים אם המניח עליו נחשב כמניח על גבי מקום פטור, או כמניח ברשות הרבים. שיטת הרשב"א (שבת ה, א ד"ה ומסתברא) שנחשב כמקום פטור, ובתוס' שם (קב, א ד"ה והוציא) משמע שנחשב כרשות הרבים, משום שהאדם בטל למקום שבו הוא נמצא.

31 ולקמן (סי' שסא ס"ק ח) כתב בשם הגר"א, שדעת הרשב"א שמתשעה עד עשרה נחשב לרשות הרבים, וסותר למה שהביא כאן שלדעת הרשב"א רק אם גובה העמוד תשעה טפחים מצומצמים הריהו נחשב רשות הרבים, [וכן מפורש בעבודת הקודש (ש"ג ס"א) שרק בט' טפחים מצומצמים הוי רה"י].

[משנב ס"ק מג]

וְעַל־כֵּן הַזֹּרֵק בְּרִשׁוֹת־הַרְבֵּים דְּבִלָּה שְׁמָנָה וְנִדְבַק בְּפִתְלֵי, לְמִטָּה מְעַשָּׂה חֲטָא³².

32 ואף שאין חייבים על הוצאה אלא כשההנחה היא על גבי מקום שרוחבו ד' על ד' טפחים [כמבואר בגמרא (שבת ד, א) וכן פסק השו"ע לקמן סי' שמו ס"א ובמשנב שם ס"ק ה], תירצו התוס' (שבת ז, א ד"ה וטח) בשם ר"ת, שכאן נחשב שהניחו על גבי מקום ד', כיון שהכותל שנדבקה בו יש בו ד' טפחים. והביאו בשם הריב"א שתירץ, שכיון שהדבילה רואה את פני הקרקע, הריהי נחשבת כמונחת על גבי קרקע. והנפקא מינה בין התירוצים כשאין בכותל שיעור ד' על ד' טפחים.

[שעה"צ ס"ק מז]

וְדִלְמָא יִפֵּל עַל הָאֲרָץ³³.

33 לכאורה כוונתו, שחוששים שמא כשיפול על הארץ יבא לקחתו ויטלטלו ד' אמות ברשות הרבים, אבל לעצם הנפילה אין לחוש, וכן מבואר בשו"ע לקמן (סי' שנג ס"א, ומשגיב שם ס"ק ד). אמנם יש לומר, שכוונתו שהאיסור בוה הוא גם כשאין חשש שמא יבוא לקחתו, ומשום שעלול ליפול לרשות הרבים, וכמו שכתב במשנב לקמן (סי' שנד ס"ק יב) לגבי אשפה, שיש מקרים שחוששים לזה [ושם הרי אין חשש שמא יבוא לקחתו, כמבואר ברמ"א שם].

[משנב ס"ק מז]

אֶף־עַל־גַּב שְׁתַּחֲתִיָּה לְשׁוֹת־הַרְבֵּים³⁴.

הלכות שבת סימן שמה

קצת

באר הגולה

מ שם ח' נ רבקים
פנקר ד' ס הראש
שם, וכן קטב השור
ע שם פנקרא ד'
פ שם ונקרא, וכן
פחב הראש שם
צ משנה שם ק'
ובנקרא ד' פרוש
רש"י שם ק שם ד'
ויקרא

תשעה בכלל, אם הוא רחב ארבעה על ארבעה הוי פרמלית, (ל) ואם אינו רחב ארבעה על ארבעה הוי מקום-פטור. ואם הוא גבוה (לא) תשעה טפחים (לב) מ'מ'מ'מ'מ' (לג) ורבים מכתפים עליו, הוי רשות-הרבים (לד) אפלו אינו רחב ארבעה. ויש מי שאומר (לה) דהוא הדין לגבוה מתשעה ועד עשרה ורבים מכתפים עליו, (לו) הוי רשות-הרבים אפלו אינו רחב ארבעה. וימעשה ולמעלה, (לז) אם הוא רחב ארבעה הוי רשות-היחיד, ואם לאו הוי מקום-פטור אפלו יש בו מקום (לח) כדי לחק להשלימו לארבעה: יא אגמא ברשות-הרבים, אם (לט) אינה עמקה שלש הוי רשות-הרבים; משלש (מ) עד עשרה, אם רחבה ארבעה הוי פרמלית, ואם לאו הוי מקום-פטור; ואם היא (מא) עמקה עשרה הוי (יב) רשות-היחיד, והוא (מב) שתהא רחבה ארבעה: יב רשות-הרבים אינה תופסת (מג) אלא עד עשרה, אכל למעלה מעשרה (מד) הוי מקום-פטור: יג פחורים שבכתלים (מה) כלפי רשות-הרבים, אם הם גבוהים (מו) למעלה משלשה אינם פרשות-הרבים, אלא נדונים

באר היטב

(י) ורבים. אכל קשאין מכתפים עליו, אע"ג דראוי לכתף עליו, לא הוי ר"ה, ב"י: (יח) רה"י. ואפלו היא מלאה מים, וה"ה דברים שאדם מסתפל ורואה בתוכה ונראין המחיצות, אכל מלאה פרות אינן

משנה ברורה

לעצמו, ואסור להוציא ממנו לרשות-היחיד ולרשות-הרבים: (ל) ואם אינו רחב ארבעה על ארבעה. ואפלו אם ארבה יותר מארבעה טפחים, (לב) לא מערפין זה לרחקה, ולא נחשבת רשות לעצמו אלא אם כן יש בו ארבעה טפחים בארך וארבעה ברוחב: (לא) תשעה טפחים. דבשעור זה דרך בני-אדם ברשות-הרבים לכתף עליו, (לג) דאינו לא גבוה ולא נמוך, אכל בפחות מתשעה, שאינו ראוי לכתף עליו, לא מהני לשויה רשות-הרבים אפלו אם רבים מכתפין עליו [רשב"א]: (לב) מ'מ'מ'מ'מ'מ'. אכל יותר מתשעה לא הוי רשות-הרבים³⁵⁰ (לז) אפלו רחב ארבעה על ארבעה: (לג) ורבים מכתפין עליו. אכל קשאין מכתפין עליו. (ל) אף-על-גב דראוי לכתף עליו, לא הוי רשות-הרבים (ל) ואפלו רחב ארבעה: (לד) אפלו אינו רחב ארבעה. דאף-על-גב דבעלמא לא הוי מקום חשוב בפחות מארבעה, (לז) קאן דדרך רבים לכתף עליו, אף בפחות מארבעה משוי לה רשות-הרבים: (לה) דהוא הדין לגבוה מתשעה וכו'. הוא דעת השור, דסבינא לה דהא דאמרינן בגמרא 'עמוד תשעה' הוא בא רק לאפוקי פחות מתשעה לא הוי רשות-הרבים, אכל יותר מתשעה, איך הכי-נמי דהיא רשות-הרבים כשרבים מכתפין עליו: (לו) הוי רשות-הרבים. ולידנא (לט) נקטינן כסברא ראשונה, דהרבה פוסקים חולקין על זה: (לז) אם הוא רחב ארבעה. הינו ארבעה על ארבעה: (לח) כדי לחק. הינו (מ) כגון שהיה העמוד סמוך לכלל ממש, אפלו הכי לא אמרינן דחוקין להשלים, וממילא הוי מקום-פטור ומתר להוציא

שער הדין

(לב) רמב"ם וטור בסוף הסימן: (לג) רש"י: (לז) פשוט: (לז) מגן-אברהם בשם הראב"ד שהובא בבית-יוסף. והנה באליה רבה כתב דראוי לחש להרמב"ם דסבינא לה דהוא הדין קשאין לכתף, וכמו שכתב הרשב"א והובא בבית-יוסף, אכל מדברי הגר"א משמע דהוא מצדד בפשטא דלשנא דהגמרא דדוקא קשמכתפין, ובמאמר-מרדכי מצדד דגם דעת הרמב"ם פהראב"ד, עין שם, ונראה דלהכי השמיט המחבר סברא זו לגמרי: (ל) פרי-מגדים: (לז) רשב"א, וכדעת רמב"ם ורש"י, ולא פהראב"ד, וכן הסכים הגר"א: (לט) אלהי רבה, דהרבה חולקין. הלא הטה רש"י והרמב"ם והרשב"א³⁵¹ והר"ן ומאירי והפליבו: (מ) מן פרש הפאמר-מרדכי, ואף דהמגן-אברהם פרש כגון חוד שבכתל המפשל מצד רשות-הרבים לרשות-היחיד ומכפנים רחב ד', ומבחוץ לא היה בו רחב ד', לא העמקתי, דהקשה על העמודים פה קשיות: אחר, דהמחבר בעמוד מני, ועוד, דבחוץ יש פמה ראשונים דסוברין שלא לדעת התוספות כזה, אלא דלמעלה מעשרה בחורי רשות-היחיד המפלישין לא בעינן ד', ובלא הכי אפלו לדעת התוספות דלית חיובא כזה משום דלא הוי ד' על ד', על-כיל-פנים אסורא יש כזה, כדאתא בטור סימן שמח דהיקא דמוציא מרשות לרשות מקום שאין בו ד' על ד', על-כיל-פנים יש אסורא כזה, ובענינו הלא שם רשות-היחיד על זה, דהיי חורי רשות-היחיד, והנא מדברי המחבר משמע דאתא לאורויה בה התנא לכתחלה כשאר מקום-פטור שבסימן הזה: (מא) הינו אפלו עמקה אגמא תשעה. ולא דמי לעמוד גבוה תשעה דהוי רשות-הרבים, דהתם בגבה ניתא תשמישתא לכני רשות-הרבים, מה שאין כן בעמק על-ידי הדקת הוא: (מב) מגן-אברהם: (מג) ודוקא מלאה, אכל אם מנח שם מאתמול מעט פרות לא נתבשל הבור משערו על-ידי זה ותוספות לתר תרצא: (מד) כן הוא דעת הרבה ראשונים, הלא הם הרמב"ם והרמב"ן והרשב"א והרב המגיד והמאירי: (מה) פרי-מגדים בשם התוספות, ומצדד שם מתחלה דאם בשולו לעולם, הוי רשות-הרבים במקום זה, ואין לו רציה לזה מהתוספות, דאף דלענין לחיובי משום רשות-היחיד אמרינן דהכר נתחלק שם מתיצה ממנה כיון שאין מנכר, אפשר דלענין אסורא דרבנן אמרינן דבשולו לא מהני, דבשולו דתתא אצל כל אדם, ואסור לטלטל מרשות-הרבים לרשות-היחיד, וכמו שכתב הרשב"א סברא זו, אכן בלא הכי חוור אחרתן מדבריו ומסתפק דלמא פרמלית הוא אותו מקום שאין יפה להלוך או מקום-פטור, עין שם: (מו) אכל שארי פרות, אפלו בשולו כפרוש לא מהני, דבשולו דתתא אצל כל אדם: (מז) גמרא. ומפל מקום נראה דלכתחלה יש אסורא כזה בכל גווי, דדלקא יפל על התרצא³⁵²: (ממ) ונפקא-מנה לאם הולך בארץ רשות-הרבים על הקורה התקוע מכתל לכלת ותפצוי בירו: (מט) תרי-אדם, וכן כתבו הגר"א בבאורו וש"א:

הלכות שבת סימן שמה

ר ה"ו שם ש פרימא שם ד' ת שם פרימא רש"י א שם פרימא ופרש רש"י ק"ו זית פרימא ב בית לחנו וזית מרקעו לרשות הרבים והפריש שחבת כשור והביא חוב רש"י הוא דעת הרמב"ם בפני ד' ויבר פתח חוב המביד שיש חולקין עליה ב שם ג' הרמב"ם בפני ד' ה שם פרימא א ה שם

(מו) לפי מדותיהם: **יד** האיתה הוא פרמלית, מקום שאין הלוחף לרבים, (מח) *שגגון גם (מט) ובקעה, ואצטננית ואצטבא (פרוש אצטננית, מקום שלפני החניות שישבים שם הסותרים, ואצטבא הוא מקום שמניחין עליו פרקמטיא) (יג) (ג) שלפני העמודים ברשות הרבים (נא) והיא הרחבה (נב) ארבעה וגבוה משלשה (נג) ועד עשרה, אגרון זית הסמוכה לרשות הרבים (נד) כגון מבואות שיש להן שלש מחיצות (נה) ואין להם לחי או קורה ברביעית (סו), ברשות הרבים (נו) שהוא מקרה, יתל (נז) שיש בו ארבעה על ארבעה (נח) ואינו גבוה עשרה וכן חריץ שהוא ארבעה על ארבעה ואינו עמק עשרה: **טו** *בית שאין תוכו עשרה וקריו משלימו לעשרה (טז) *ויש בו ארבעה על ארבעה, (ס) תוכו פרמלית (סא) ועל גבו רשות היחיד. (סב) הוא חוקק בו ארבעה על ארבעה (סג) אפלו באמצע (יד) רחוק

באר היטב

(יג) רחוק, עמ"א שהעלה דאם אין גבוה ע' המקרי, בעיניו שיהא חקק סמוך לכלל פחות מג' טפחים, ע"ש:

הרמב"ם בפני ד' שם פרימא א ה שם

(יג) שלפני, אבל בין העמודים, אפלו אין רחבים י"ג ושלשי, כיון שרבים בולעים בהן הם טפלים; משא"כ במקווי שכתב בסעיף ט, מ"א, ע"ש:

באר הלכה

בג"ש סעיף י: (מו) לפי מדותיהם. בארתי לעיל בסעיף קטן יא, עין שם: **יד** (מח) כגון גם. והוא הדין (ג) נהר. ואף על גב דמצי לא מבטלי מחיצתא, כמו שכתבנו בסעיף יא, יש לומר, דכל חריץ שאינו משועבד כדי שיתקלט גבה עשרה טפחים מתוך ארבע אמות לא הו' רשות היחיד, ומצי הוא שאצל שפתו אינו עמק כל כך תפק וכן פתח המגן אברהם]. ובמאירי נזכר השעם, (נא) משום שהמחיצות רחוקות זו מזו מאד³⁷, אינן מצטרפות לעשות מה שביניהן רשות היחיד, ולפי זה אפלו אם אצל שפתו הוא עמק, גם כן אינו רשות היחיד מן התורה משעם זה וננהר, אף על גב דשתי מחיצות אינם רחוקות זו מזו, כיון דאינן השנים הם רחוקות זו מזו כפי פרסאות, אינם מצטרפות לאלו השנים]. ואפלו לפי דברי המגן אברהם, מדרבנן פרמלית הו' בכל ענין, כמו שמוכח ממנו בסוף דבריו. ואם היה רק מים ברשות הרבים ורשות הרבים מהלכת באו³⁸, אם אינה עמקה עשרה טפחים, אף על פי שאינה רחבה ארבעה טפחים (נג) ועל דבריו רב מדליגין עליה ואין מהלכין בתוכה, אף על פי כן הו' רשות הרבים [והוא הדין אם היה דף מנח על הרקק ובג"א עמק עשרה טפחים]. וברש"י דף ק משמע קצת דלא הו' רשות הרבים אלא אם כן הרבה בג"א עמק עשרה טפחים, ואם הרקק עמקה עשרה טפחים ורחבה ארבעה טפחים, הו' פרמלית, כמו גם ורמב"ם פרק יד. ועין בפרי מגדים דמסתפק לומר, דרק לחמרא הו' פרמלית שלא להוציא מתוכה לרשות היחיד, אבל מן התורה (נג) ורשות היחיד הוא: (מט) ובקעה. מקום שדות שאין מקף מחיצות: (ג) שלפני העמודים, עמודים הם העמודים ברשות הרבים ותולין בהם המגרים פרקמטיא, ואצלם הו' האצטבאות. והנה מדברי המחבר שלא זכר דין דבין העמודים, (נד) משמע דסבירא לה דבין העמודים עצמן נדון כרשות הרבים³⁹, נדעת הרמב"ם, אבל (נה) רב הפוסקים פסקו דגם בין העמודים, אף על גב דומנין דרדסי רבים, כיון שאין ההלוחף נוח כל כך, (נו) שהיו העמודים הרבה בארץ ורחב זה שלא כנגד זה, פרמלית דמצי: (נא) והיא רחבה וכו'. והוא הדין (נז) לענין אצטננית: (נב) ארבעה וגבוה וכו'. דבאינה (נח) ורחבה ארבעה היא מקום פטור, ואם אינה גבוהה שלשה היא רשות הרבים, ואם גבוהה עשרה היא רשות היחיד, ובג"ל בסעיף י: (ג) ועד עשרה. ומרי (נט) בשאין רבים מכתפין עליה, דאי לאו הכי בתשעה, וכן מתשעה עד עשרה לדעת הנשאר אומרים בג"ל בסעיף י הו' רשות הרבים: (נד) כגון וכו'. ויש עוד (ס) פרוש ברש"י, כגון שהכניס הבית לתוכו והיחם מקרקעו לרשות הרבים⁴⁰; אי נמי בית שפניו עומד באלקסוף, שזוית אחד סמוכה לרשות הרבים והשנייה משוכה מרשות הרבים לפנים, וזוית הבולטת מעצבת את הרבים מלבנם להדיא בתוך כניסה של חוב אמת: (נח) ואין להם לחי וכו'. דאי (סא) הנה לחי הנה רשות היחיד גמור מן התורה לענין וריקה, שהחוקק מרשות הרבים לתוכה חוב, וגם שהנה מתר לטלטל בתוכה בכל רשות היחיד, דקניא לן לחי משום מחיצה, ואפלו אי הו' שם רק קורה דהו' רק משום הפך, על כל פנים לכלי עלמא רשות היחיד הוא לענין טלטול, לטלטל בתוכה כמו בשאר רשות היחיד. (סג) וכל זה הוא רק לדעת הרמב"ם, אבל לשאר פוסקים, על ידי שלש מחיצות נעשה רשות היחיד גמור מן התורה והחוקק מרשות הרבים לתוכה חוב, אלא לענין טלטול אסור מדרבנן פרמלית: (נו) שהוא מקרה. דאינו דומה לדלי מדבר, שלא היה מקרה מלמעלה⁴¹. (נז) שיש בו ארבעה על ארבעה. דאי לאו הכי הו' מקום פטור, דלקמיה בסעיף ט: (נח) ואינו גבוה עשרה. ואם היה בעצמות תשעה, עין לעיל בסעיף י: **טו** (נט) ויש בו ארבעה על ארבעה. הינו בחללו, דאי (סג) אין בחללו ארבעה על ארבעה חו אין (סד) על תוכו שם פרמלית: (ס) תוכו פרמלית. כיון דמפנינים (סה) אין המחיצות גבוהות עשרה: (סא) ועל גבו רשות היחיד. כיון שגבוהה שם עשרה: (סב) ואם חקק בו. בקרקע הבית בעמק בהשלים שיהא גבה עשרה: (סג) אפלו באמצע רחוק וכו'. רוצה לומר, אפלו רחוק יותר משלשה טפחים דליקא למימר יהוה כלבו, אפלו הכי

שער הציון

(ג) לקמן סעיף יח: (נא) וכן כתב הרישב"א בערוכו כ"ב בשם הרמב"ן: (ג) מגן אברהם בשם הרמב"ם: (ג) ובמאירי משמע דמן התורה לא הו' רשות היחיד משום דבאגם אין המחיצות נפרות, עין שם: (נד) מן מוכח סכנת המגן אברהם שכתב דכרשות הרבים דמצי: (נה) הדין והרשב"א והרא"ש והטור ורבוני זרעם, וכן הסכים במאירי וכתב שכן הוא סכנת רב הפוסקים: (נו) אקרא ורש"י שם: (נז) בית יוסף: (נח) בית יוסף. ובג"א מסתפק, דאולי האצטבא שלפני העמודים אפלו באינה גבוה שלשה גס"פ לא הו' רשות הרבים, דלא יחא תשמישתא שם (ס) וכמו שכתבנו לעיל במשנה ברוכה סעיף (ס) והובא הנ"כ המגיד גס"פ פרוש זה בשם הרבה מהמפרשים: (סא) בית יוסף ושאר פוסקים: (סב) שם (סג) וכמו שכתבנו לעיל במשנה ברוכה סעיף קטן ג אחרונים, דלענין התלל לכלי עלמא בעיניו שיהא בו שעור ד' על ד' לבר המחיצות: (סד) ולענין גגו דלתו רשות היחיד, פשוט ומצטרף בה כלל עלמא אף עכ"ה המחיצות: (סה) רש"י. וברבנו חננאל ור"ן אימא: כיון דלא חזי לריה על ידי המחיצה, כמי שאין לו מחיצות דמצי:

הַלְבוּת שֵׁפֶת סִימָן שְׁמָה

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק מח]

ובקמאירי נפך השעם, משום דהמחיצות רחוקות זו מזו מאד³⁷.

37) ובשעה"צ (ס"ק נא) ציין שכן כתב הריטב"א בשם הרמב"ן. ואף אם המחיצות עשויות בידי אדם, כתב בביה"ל לקמן (סי' שמו ס"ג ד"ה קרפף) שלדעת הריטב"א בשם הרמב"ן אם הן רחוקות זו מזו אין הרשות שבתוכן נחשבת רשות היחיד, אלא דינה ככרמלית. אמנם העיר שם, שבלשון הרמב"ן עצמו משמע שרק מחיצות שאינן עשויות בידי אדם כמו הרים ובקעות אין דינן כמחיצות, אבל אם נעשו המחיצות בידי אדם, יש לומר שדינן כמחיצות גמורות אף שהן רחוקות זו מזו.

[משנ"ב שם]

ואם הנה רקק"מים פרושות הרבים ופרשות הרבים מהלקת ב³⁸.

38) ואף על גב שכתב השו"ע לעיל (סי"א) שגומא מג' טפחים ועד י' טפחים היא כרמלית ולא חילק בין רה"ר עוברת בתוכה לאין עוברת בתוכה, יש לבאר זה על פי התוס' יו"ט (שבת פ"א מ"ד) שביאר שבחריץ לא חילקו בין רה"ר עוברת בתוכו לאין עוברת, משום ששיפועו חד ואין בני רה"ר מהלכים בו, אבל רקק מים אין שיפועו חד ולפעמים בני רה"ר מהלכים בו [ואם אף על פי כן יהלכו, בחריץ יתכן שיחשב רה"ר].

[משנ"ב ס"ק נ]

משמע דסביבא לה רבין העמודים עצמן נדון פרושות הרבים³⁹.

39) והתוס' (עירובין ו, ב ד"ה וכי תימא) והרא"ש (שם פ"א ס"ח) למדו מדין זה של בין העמודים, שרה"ר המתקצרת באמצעה לפחות מט"ז אמה חשיבא רה"ר כמו בבין העמודים שנחשבים רה"ר אף על פי שאין בהם ט"ז אמה. ולפי זה כתב העולת שבת (סי"ד) שלדעת הרא"ש (המובא בשו"ע לעיל ס"ט) הסובר שעל כל פנים צריך שלא לתקצר לפחות מי"ג אמה ושליש, הוא הדין בבין העמודים צריך שיהיה בהם על כל פנים י"ג אמה ושליש. אולם המג"א (ס"ק יב) חלק על העולת שבת וכתב שבין העמודים עדיף, שנטפל יותר לרה"ר, וגם הרא"ש מודה שאין צריך שיהיה ברוחבו י"ג אמה, וכן הסכים שו"ע הרב (סכ"א) והמחצה"ש. והוסיף, שכן מוכח ברשב"א (שבת ז, א ד"ה אבל) שכתב שלא מסתבר שהעמוד ימעט את שיעור רשות הרבים, דהוי כמו נעץ קנה ברה"ר שאינו ממעט, וכן כתב התוס' הרא"ש (שם ד"ה אבל).

[משנ"ב ס"ק נד]

כגון שהקניס הפתח לתוכו והניח מקרקעו לרשות הרבים⁴⁰.

40) ואם יש למקום זה ג' מחיצות מחמת הבתים המקיפים אותו כזה כתב השו"ע הלכות השונה (סכ"ז) בשם החזו"א (או"ח סי' מג ס"ק ט), שלפי השיטות שאין הילוך רבים מבטל את המחיצה יתכן שדינו כרשות היחיד [ועיין שם מה שכתב לשיטות שהילוך הרבים מבטל את המחיצה]. אכן, כשיש שדות מצידו אותה כניסה, בזה דואי נחשב לכרמלית, כיון שאין לה מחיצות.

[משנ"ב ס"ק נו]

דאינו דומה לדגלי מדבר, שלא הנה מקנה מלמעלה⁴¹.

41) דוקא אם המקום המקורה רחב ד' טפחים, שאז הוא נחשב למקום בפני עצמו ובטל ממנו שם רשות הרבים, אבל אם אינו רחב ד' טפחים, כתבו הרמ"א לקמן (סי' שמו ס"ג) והמשנ"ב שם (ס"ק כז) שהוא בטל לרשות הרבים, ונחשב לרשות הרבים.

ואם הקירוי ארעי כגון תחת עגלה, משמע בדברי המג"א (סי' רסו ס"ק ז) שכתב מתחתיה שם רשות הרבים. מאידך, בשו"ת ישועות מלכו (או"ח סי' נב) נחלק עליו, וכתב שקירוי ארעי אינו מבטל תחתיו את שם רשות הרבים. ודעת החזו"א (או"ח סי' סב ס"ק כב) שאם העגלה עצמה היא רשות היחיד, אזי בטל שם רשות הרבים תחתיה, דין המקום הוה ככרמלית. [ולפי הנ"ל יש לדון בדבר המצוי שמתגלגל כובע לרשות הרבים אל מתחת למכונית, האם מותר להוציאו משם אל רשות הרבים שבצד המכונית בטלטול פחות מד' אמות].

[ביה"ל ד"ה כגון ים]

ועיין בפר"מגדים, דבענין אפילו הוא פחות משפתי סאה נמי הוי כקמליה⁴².

42) והחזו"א כתב (או"ח סי' קנו), השמטות לסי' שסג), שמה שכתב המג"א שדינה ככרמלית, הוא דוקא אם הגומא גדולה יותר מבית סאתיים. וכתב שכן ביאר גם המחצה"ש בדעת המג"א.